

Els visitants de les Balears cada vegada gasten menys

Turisme d'espardenya

Un turisme nodreix en un percentatge ben alt les Balears. És un turisme de pocs diners, d'hamburguesa i Coca-cola, i de motos de lloguer pintades de groc. És el turisme pobre, el que gasta el mínim per subsistir durant quinze dies de vacances.

Els visitants estrangers gasten més en concepte de vacances, a casa seva que a casa aliena.

JOAN GELIA

Enguaný me'n vaig de vacances a Mallorca". Aquesta frase, de ben segur, es deu haver repetit milers i milers de vegades en quinze o setze llengües diferents. Mallorca, ja se sap, és el destí vacacional de molts europeus i peninsulars. El que potser no se sap tant és quant gasten aquests turistes a l'illa de la calma.

Enguaný Mallorca, i en general totes les Balears i les Pitiüses, estan rebent un allau de turistes com feia anys que no es produïa. La paraula *overbooking* s'ha tornat posar de moda després de cinc o sis anys de no sentir-la anomenar. I és que, sigui per la guerra del Golf o la de Iugoslàvia o pel motiu que sigui, Balears torna estar de moda. Si és que alguna vegada havia deixat d'estar-ho.

És bo saber d'entrada, que els visitants

estrangers gasten més en concepte de vacances, a casa seva que a casa aliena. És a dir, en xifres estadístiques, un estranger gasta 4.453 pessetes diàries en concepte de vacances, en el seu propi país. Aquests diners són el total de dividir la despesa del bitllet d'avió o vaixell, els establiments turístics (hotels, apartaments, etc.) i els *tour-operators* gestionats i consultats des de terres estrangeres entre els dies de vacances que passen a Balears, que solen ser uns tretze i mig.

El que potser sobta, és la quantitat de doblers que gasten els turistes en arribar a les Illes: la mitjana global de pessetes que *inverteix* en l'economia balear un turista és de 3.057 pessetes per dia de vacances. La xifra, així en fred, pot semblar alta, però ja és significativa la diferència entre diners pagats al país d'ori-

gen i diners pagats a Balears.

Si desglossem les tres mil pessetes i escaig, veurem que tampoc són tants doblers els que gasta diàriament. Del total gastat a les Illes, per estímul i dia, sis-cents cinquanta-i-una pesseta ja se'n van destinades a l'allotjament. Aquesta quantitat representa un 21,2% de la despesa. Cal especificar que la majoria d'ells vénen a hotels i hostals en règim de mitja pensió, però d'altres aprofiten les amistats indígenes per estalviar-se el cost d'allotjament. Sempre resulta més barat que anar a un hotel.

Com un allotjament, també és necessària una alimentació i la beguda diàries. Si no fos així, més que vacances seria una tortura venir a les Illes. Doncs bé, un turista gasta, en el capítol de menjar i beure, al voltant de 1.255 pessetes per dia. Això representa el 50,7% del que gasta a l'arxipè-

lag sense comptar el lloc d'habitatge.

En diversions, cada persona gasta una mitjana de 329 ptes. al dia, que suposa un 13,3% de la despesa fora de l'hotel. Atès que el preu de les discoteques és astronòmic (unes 1.000 ptes. per entrada i consumició inclosa, a les zones turístiques; en el cas de discoteques de moda s'ha d'incrementar el preu fins les 1.500 de mitjana) un es qüestiona si un turista va dia sí dia no a ballar o, pel contrari, s'estima més anar al cine (500 ptes. l'entrada) o a veure una exposició (molt concorregudes ja que solen ser gratuïtes). Tot plegat, mirant

coneix a un illenc entre la multitud de turistes: mai duu el paquet d'*Ensaïmadas para la exportación*. Aquesta és la despesa que destinen els visitants a altres conceptes no especificats. La quantia en aquest aspecte turístic volta les 549 pessetes, i suposa un 22,3% de la despesa a Balears fora de l'allotjament.

¿UN TURISTA CONTENT?

Fins ara hem vist el que gasta i com ho gasta una persona que va a gaudir d'uns 14 dies de vacances a les Illes. Però també

més contents que un gíngjol. Tot plegat suma un 70% de turistes satisfets. La resta, uns desagraïts.

I hi ha un altra dada que corrobora aquesta valoració. Quan se'ls demana si, a l'estiu que ve, fan comptes de tornar venir a les Illes, un 63% contesta que sí, que hi tornarien a venir. El 19% contesta que no (sempre hi ha insatsifets que no saben apreciar els atractius únics de les Balears). I la resta s'abstén.

La conclusió sembla òbvia: Balears, com aquella famosa cervesa, possiblement les millors illes del món.

En diversions, cada persona gasta una mitjana de 329 ptes.

JOAN CELIA

aquestes xifres sembla ser que el turista-prototipus passa millor les nits a la fresca, mirant les estrelles, que a *pubs* i discoteques. Si més no, li surt molt més econòmic.

Una altra despesa que cal mencionar és la dedicada a excursions organitzades i lloguer de vehicles. En aquest concepte un visitant gasta una mitjana aproximada de 340 pessetes per dia. És clar que un vehicle se sol llogar entre dues o tres persones, però el curiós del cas és que molts dels turistes vénen d'un en un o de dos en dos. Els grups de turistes no freqüenten les Illes. Almenys això diuen les estadístiques.

Queda, encara, un capítol de despeses: els *souvenirs* i ensaïmades, tan imprescindibles per a demostrar l'estada a les Illes. A l'aeroport mallorquí de son Sant Joan es

és necessari saber si el turista ho gasta a gust o no. Trobem amb sorpresa que, en línies generals, el visitant pensa que el cost de les seves vacances és normal... ¡tirant a car!

En concret, un 47,4% dels turistes creuen que la relació entre l'estada que fa a les Illes amb el seu cost és normal. Un 24% ho troba força car i un 18% ho troba francament car. Per l'altre costat, només un 5% ho troba força barat i un exigü 2% ho troba realment econòmic. La resta, ni sap ni contesta.

Llevat de l'apreciació econòmica, tots els turistes, per norma general, creuen que el viatge ha valgut la pena. En xifres globals, un 45% d'ells té una impressió bona de l'estada, i un 25% més l'ha tenguda molt bona. Per tant, tot i queixar-se de la despesa econòmica, els visitants se'n van

TURISME EUROPEU-TURISME ESPANYOL

Cal fer encara una apreciació més. Fins ara hem parlat de turisme en general, suposant que el volum més gran pertany al turisme estranger. I és així: encara ara el turisme provinent d'Europa nord-pirenàica aporta més diners a les Balears que el turisme espanyol. Però, de tota manera, aquesta circumstància sembla que és conjuntural, ja que s'està observant un canvi de tendència: l'any 1989 la quantitat de capital i viatgers estrangers va baixar un 413,9 per mil, i el turisme espanyol va compensar, en certa manera, amb un augment del 130 per mil. Cal dir també que, si el turisme espanyol ha augmentat a Balears, ha estat gràcies als viatges organitzats per l'Insero —tan polèmics última-

Balears ja no és el producte més barat de la Mediterrània, si bé continua sent el més accessible i conegut.

JOAN CELIA

ment amb l'afer Viajes Ceres que ha deixat prou escaldats els hotelers—, que ha portat gent de la tercera edat a les Illes, i a Mallorca especialment.

ELS AFERRATS I ELS GENEROSOS

Si mirem les nacionalitats, els irlandesos són els que troben que anar de vacances a les Illes és car. Aquest grup és el que mostra el percentatge més elevat, fins un 33%, de gent descontenta perquè els preus a les Balears són massa alts. Sembla que passar de les verdes campinyes de la pàtria de la cervesa a les grogues garrigues de l'imperi del sol i la platja, no va gaire bé per a les butxaques dels irlandesos.

De l'altre costat, són els nord-americans els que més creuen que venir a les Illes és barat. Tanmateix, només és un 16% dels turistes dels Estats Units que creu que venir a Balears està, com aquell que diu, tirat de preu. I és que el dolar és, a pesar de tot, encara molta divisa.

TURISME D'HAMBURGUESA

Sabent totes aquestes dades i a tall d'il·lustració, no és difícil imaginar com passen les seves vacances els *guiris* que decideixen triar les Balears com a destinació estiuenca.

Cal remuntar-se a la planificació del viatge. El potencial visitant de les Illes, majoritàriament alemany, contracta al seu país el vol *charter* i l'allotjament. Això, com ja s'ha dit, comporta que més de la meitat del seu pressupost de vacances

queda a la seva terra. Per tant, l'economia balear ni tan sols tasta més del 50% del total esmerçat. No cal dir que, a la vista d'aquestes xifres, tots els intents per millorar la qualitat del turisme seran pocs. Amb el personal que arriba a les platges illenques ningú no s'atreveix a invertir en millora de la planta hotelera.

Un cop tenim a *Herr Deutschland* acompanyat a l'hotel (per cert que majoritàriament el tria de categoria baixa, una o dues estrelles com a molt) se li planteja la necessitat primària de menjar. Res més senzill per un que està bregat en un turisme d'espardenya. Els principals passejos de Palma estan farcits de turistes —entre les dotze del migdia i les dues de l'horabaixa— que s'atipen d'hamburgueses —o menjar plàstic— asseguts als bancs. Per a beure, unes cerveses o Coca-coles comprades a *xiringuitos* o botigues d'ultramars.

La situació és realment desastrosa per al sector de restauració. Fa uns pocs dies el president de la Federació de Restauració es queixava amargament que les terrasses de les cafeteries i els menjadors dels restaurants es troben buits.

I és que és una qüestió de números. Si les estadístiques diuen que el visitant gasta 1.255 pessetes al dia en alimentació, és obvi que no podrà anar a dinar o sopar a un restaurant. Una sola menjada en un establiment normal, a Palma, costa entre 1.000 i 1.500 pessetes. Per tant, qualsevol plat, inclòs el modest pa amb oli, representa un luxe oriental per aquests turistes d'espardenya.

¿CAP A UN NOU TURISME?

Segons els autors de l'estudi elaborat per les conselleries d'Economia i de Turisme del govern balear, del qual s'han extret les dades estadístiques que s'aporten en aquest reportatge, tot plegat ha fer plantejar el camí que ha de seguir la indústria turística balear en el futur.

D'acord amb el que es llegeix en aquest estudi, "Balears ja no és el producte més barat de la Mediterrània, si bé continua sent el més accessible i conegut, la qual cosa implica un alt grau de repetició. La fortalesa de la pesseta ha estat el factor determinant i desencadenant d'una situació larvada i previsible des del moment de l'entrada de l'estat espanyol a la Comunitat Econòmica Europea".

Després d'aquesta constatació, les autoritats de Balears creuen que l'objectiu del turisme és assolir "el repte de la qualitat i la diversitat de la seva oferta, que han d'estar a nivell comunitari i tecnològic respectivament. Balears ha d'optar a ser la primera destinació del sud d'Europa que pugui oferir la qualitat de serveis de les regions més pròsperes de la CEE, i a més estar al dia en aquelles tecnologies que li permetin diversificar les ofertes turístiques complementàries, així com potenciar la captació d'altres mercats i clientele com és el cas del turisme de congressos i convencions, turisme de golf i esports a l'aire lliure, com també el turisme de segones residències".

Kim Fuster